

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS BESLUT

Mål nr
895-13

meddelat i Stockholm den 10 februari 2014

KLAGANDE

Varbergs kommun
432 80 Varberg

MOTPART

AA

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Kammarrätten i Göteborgs dom den 17 januari 2013 i mål nr 9208-12, se bilaga (här borttagen)

SAKEN

Bistånd enligt socialtjänstlagen

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta förvaltningsdomstolen avskriver målet.

BAKGRUND

AA ansökte i augusti 2012 om bistånd i form av särskilt boende i Varbergs kommun. Hon var då 94 år gammal och bosatt i Falkenbergs kommun.

Socialnämnden i Varbergs kommun avslog hennes ansökan genom beslut den

Dok.Id 141923

Postadress
Box 2293
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls torg 13

Telefon
08-561 676 00

E-post:
hogstaforvaltningsdomstolen@dom.se

Telefax
08-561 678 20

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-16:30

BESLUT

2

Mål nr
895-13

20 september 2012 med motiveringen att hon inte tillhörde personkretsen i 2 a kap. 8 § socialtjänstlagen (2001:453), SoL.

AA överklagade beslutet hos Förvaltningsrätten i Göteborg som biföll överklagandet och förklarade att hon hade rätt till bistånd i form av särskilt boende i Varbergs kommun.

Kommunen överklagade förvaltningsrättens dom hos Kammarrätten i Göteborg. I det nu överklagade avgörandet gjorde kammarrätten samma bedömning som förvaltningsrätten och avslog överklagandet.

YRKANDEN M.M.

Varbergs kommun yrkar att Högsta förvaltningsdomstolen upphäver underinstansernas domar och fastställer socialnämndens beslut den 20 september 2012. Kommunen anför bl.a. följande.

Domstolarna uttalar att hänsyn bör tas till den sökandes ålder och svårigheter att på egen hand ordna ett boende i Varbergs kommun. Domstolarna menar vidare att hänsyn ska tas till att sökandens hjälpbehov kan väntas öka med tiden. Detta är bedömningar som inte är förenliga med innehållet i bestämmelsen i 2 a kap. 8 § SoL. Bedömningen måste baseras på behoven vid ansökningstillfället. En konsekvens av en rättsutveckling i enlighet med nu överklagat avgörande är att personer har lättare att få insatser i form av särskilt boende i en kommun de inte bor i än de personer som är bosatta i den kommunen. Detta är en orimlig rättsutveckling.

AA har inte yttrat sig i målet.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Rättslig reglering m.m.

Enligt 2 kap. 1 § första stycket SoL svarar varje kommun för socialtjänsten inom sitt område och har det yttersta ansvaret för att enskilda får det stöd och den hjälp som de behöver. I andra stycket görs en hänvisning till 2 a kap. samma lag beträffande bestämmelser om ansvarsfördelningen mellan kommuner i fråga om stöd och hjälp enligt lagen.

Enligt 2 a kap. 8 § 1 SoL får en person som önskar flytta till en annan kommun ansöka om insatser i den kommunen om han eller hon till följd av hög ålder, funktionsnedsättning eller allvarlig sjukdom har ett varaktigt behov av omfattande vård- eller omsorgsinsatser och därför inte kan bosätta sig i den andra kommunen utan att de insatser som han eller hon behöver lämnas. En ansökan enligt 2 a kap. 8 § ska enligt 9 § samma kapitel behandlas som om den enskilde var bosatt i inflyttningkommunen. Är den sökandes behov tillgodosedda i bosättningskommunen, får hänsyn inte tas till den omständigheten när ansökan prövas.

Bakgrunden till motsvarande bestämmelser i den tidigare socialtjänstlagen är alltså relevant. I förarbetena uttalades bl.a. att det i många fall uppstod administrativa, ekonomiska och juridiska problem mellan de inblandade kommunerna när en önskan om flyttning mellan kommuner framställdes. De hinder som i många fall uppställdes för äldres möjlighet att flytta nära sina anhöriga försvårade eller omöjliggjorde delaktighet, trygghet och närhet de sista åren av livet. Möjligheten att flytta till ett ordinärt boende var i de flesta fall också utesluten (prop. 1996/97:124 s. 126 f.).

I författningskommentaren till den nu upphävda 6 h § i 1980 års socialtjänstlag anges att med omfattande vård- och omsorgsinsatser menas kontinuerliga insatser som behöver ges dygnet runt för att tillgodose behov av personlig omvårdnad, tillsyn, skydd och sjukvård. Hjälp i form av enbart städning, inköp, matlagning

och liknande service är inte att anse som vård- och omsorgsinsatser enligt denna bestämmelse (prop. 1996/97:124 s. 175).

Högsta förvaltningsdomstolens bedömning

Av det förhållandet att bestämmelserna bygger på att endast de som tillhör en i bestämmelserna angiven personkrets får ansöka om insatser i inflyttningskommunen framgår att ansökningen ska prövas i två steg.

Såvitt är av intresse i detta mål ska den sökande till följd av hög ålder, funktionsnedsättning eller allvarlig sjukdom ha ett varaktigt behov av omfattande vård- eller omsorgsinsatser och därför inte kunna bosätta sig i en annan kommun utan att få de insatser där som han eller hon behöver.

Inflyttningskommunen ska vid sin prövning av personkretsfrågan väga in alla omständigheter som kan vara relevanta. När det är fråga om att bedöma behovet av vård och omsorg till följd av hög ålder kan hänsyn tas till omständigheter som påverkar det fysiska eller psykiska välmåendet, såsom otrygghet och ensamhet.

Om bedömningen görs att sökanden tillhör personkretsen ska kommunen gå vidare och bedöma sökandens behov av insatser. Vid prövningen i detta andra steg blir det alltså fråga om att avväga behovet av insats i förhållande till övriga relevanta bestämmelser i socialtjänstlagen, t.ex. om bistånd enligt 4 kap. och om omsorgsinsatser till äldre människor enligt 5 kap.

Varbergs kommun har prövat personkretstillhörigheten och vid den bedömning som gjorts inte haft anledning att gå vidare. Förvaltningsrätten har emellertid, liksom kammarrätten, funnit att AA tillhör personkretsen och har därefter på den utredning som fanns i målet bifallit hennes ansökan om insatsen särskilt boende.

Detta har medfört att Varbergs kommun inte haft möjlighet att som första beslutsinstans göra den utredning och bedömning som ska göras när en fullständig prövning av ansökningen ska genomföras.

BESLUT

Mål nr
895-13

I målet har framkommit att AA numera bor i Varbergs kommun. Frågan om hennes förutsättningar för att flytta dit är således inte längre aktuell. Målet ska därför avskrivas.

_____

_____

_____

I avgörandet har deltagit justitieråden Henrik Jermsten, Eskil Nord, Annika Brickman, Christer Silfverberg och Thomas Bull.

Målet har föredragits av justitiesekreteraren Petra Jansson.